

כשתיכון צייטלין פתח את הדלת לנציגי הסטודיו למשחק של יורם לוינשטיין, אף אחד לא האמין שתצא מזה הצגה על חיי הנוער הדתי ומה שבאמת עובר עליו. עכשיו התלמידים עולים לבמה ומדברים על הכול
גדי דויטש
צילום: רדי רובינשטיין

שכונות חיים

הן גילו לא מעט על החיים שסביבן ועל המקומות הכואבים שלהן. נשמע כמו תחילתה של ביקורת ספרותית על ספר פנטזיה חדש? כמעט. "מבעד למראה" היא הצגה שמעלים בימים אלו שבעה מתלמידי כיתה י"ב בבית הספר צייטלין. התלמידים משתתפים בפרויקט מיוחד עם בית הספר למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין, ובמסגרת הזאת הם לומדים משחק ומתפתחים בתחום התיאטרון. "אין אחת שלא חושבת שהיא שמנה", אומרת ספיר שדאור המגלמת את רו. "כשנכנסתי לדמות, תוך כדי משחק התחלתי להרגיש שמנה, התחברתי לזה ממש". גם עם הסיפור של ספיר שחזתה לעצמה את הידיים, הן מזדהות. "זה משל לדרך שבה מוציאים את הכאב החוצה", אומרת חן דיין. ההצגה של תלמידי צייטלין מבוססת על חייהן של הכנות וחברותיהן, כפי שנחשפו לאט-לאט

ב בוקר קמה ספיר, ראתה שההשתקפות שלה במראה נעלמה, ועשתה את המעשה ההגיוני ביותר שניתן לעשות במצבים כאלה. היא חתכה את עצמה. רו, החברה שלה, היא אמנם הנערה הכי חכמה בשכבה, ובכל זאת בכל פעם כשהיא מסתכלת במראה היא מרגישה שמנה. יחד עם שתי החברות שלהן, הודיה ובת אל, הילדות המקובלות בשכבה, החליטו השתיים לעבור לצד השני של המראה כדי לחפש את ההשתקפות החסרה של ספיר ולהבין למה בעצם הן לא אוהבות את עצמן. בדרך, כצפוי,

בפני הבמאי יאיר מוסל. שמות הדמויות על הבמה זהים לשמות התלמידים (חוץ משדאור, ששמה שונה כי יש שתי ספיר בקבוצה). "התחלתי לעבוד עם קבוצה של כ-25 חבר'ה, רובן בנות, ובסוף נשארו עם שבעה", מספר מוסל. דוד סיאנוב הוא הבן היחיד בהצגה. "זה די מוזר בכללי, אבל התרגלתי", הוא מתייך. **מקום לנוער דתי** שיתוף הפעולה בין התיכון הדתי לבית הספר למשחק החילוני והתל אביבי, אינו מובן מאליו. לפני מספר שנים התחילו להפעיל פרויקט קהילתי מסקרן בסטודיו של יורם לוינשטיין. במסגרתו תלמידי שנה ב' ו-ג' מלמדים קבוצות

"תמיד יותר קל להגיד דברים רעים על עצמך. רק בתיאטרון התחלתי להסתכל על עצמי אחרת. לאחרים אני אומרת שיאהבו את עצמם"

שונות של צעירים, הכוללות נערים בסיכון, ילדי עובדי זרים וקשישים. "הפרויקט איננו פילנתרופיה, אלא אינטרקציה עם הקהילה", מסביר מוסל. "יורם מאמין שהקשר עם השכונה מועיל קודם כל לתלמידים שיכולים לתרגל בשטח את יכולות הבימוי והמשחק שלהם. אנחנו נותנים אבל גם מקבלים". כיום פעילים 16 פרויקטים מסוג זה ברחבי תל אביב, רובם בשכונת התקווה, באזור הסטודיו. לאחרונה, כאמור, הוחלט לפנות גם למגזר הדתי, ולתפקיד הבמאי נבחר מוסל בן ה-35, צעיר דתי, במקור ממושב שדה יעקב ובוגר הישיבה התיכונית בחספין וישיבת ההסדר בעתניאל. **מה לך ולמשחק?** "בסוף שיעור ה' בישיבת ההסדר החלטתי להגשים את החלום והצלחתי להתקבל למכינה של יורם לוינשטיין", מסביר מוסל. "הייתי יוצא פעמיים

בשבוע בחמש וחצי כדי להגיע לשיעור בשמונה וחור ב-11 בטרמפים. בשאר הזמן הייתי לומד בשיבה. בהמשך התקבלתי לשנה א' בסטודיו והייתי הסטודנט הדתי הראשון והיחיד בבית הספר. זאת הייתה פריצת דרך". **ואיך החל הפרויקט בצייטלין?** "חשבתי שזה מתבקש להקים נישא של נוער דתי. עד עכשיו כל הקבוצות היו רק של בנים. צייטלין דרשו שהקבוצה שלהם תהיה מעורבת. אני מודה שבהתחלה נרתעתי, חששתי מהבעיות ההלכתיות והחברתיות שיכולות להיווצר, אבל בסוף הלכתי על זה ופרסמנו את הקבוצה ברחבי בית הספר. עשינו אודישנים ויצאנו לדרך. הדרישות האמנותיות מאוד גבוהות וחבר'ה נושרים בדרך, עד שנשארים רק המחויבים והטובים ביותר." <

הצעירים שנשארו נדרשו לתת מעצמם לא מעט. לספר למוסל על העולם שלהם, על הקשיים והפחדים, ולתרגם הכול להצגה. "בדרך כלל בתוך שנה, גג שנה וחצי, יש הצגה באוויר", מסביר מוסל. "עם הקבוצה הזאת התהליך לקח שנתיים וחצי. לצד עיכובים מבחון כמו 'צוק איתן' שגויסתי אליו או שהודיה ודוד שברו רגל ויד, לקח גם זמן עד שהילדים נפתחו".

וההיפתחות אכן דרשה מהמשתתפים לא מעט. למרות שמדובר בנוער איכותי ובורגני, הרבה כאב נעורים היה חבוי אצלם ולא היה פשוט להוציא אותו החוצה. באחת המטלות התבקשו המשתתפים לספר על עצמם דברים טובים ודברים רעים. המשימה התבררה כמורכבת. בעוד הטור של הדברים הרעים התמלא במהירות אצל כולם, הטור של הדברים הטובים נשאר די ריק.

"תמיד קל יותר להגיד דברים רעים על עצמך", מסבירה ספיר דיגמי, המגלמת את הדמות המרכזית בהצגה. "מגיל צעיר יש לנו בדרך כלל דעה רעה על עצמנו. אנשים מסביב אומרים לבנות שהן שמנות וכל מיני דברים. גם עליי כל הדיבורים האלו השפיעו. רק בתיאטרון התחלתי להסתכל על עצמי אחרת. אני אומרת עכשיו לאנשים שהכי חשוב שיאהבו את עצמם". מוזל חיימו, המגלמת מספר דמויות בהצגה, מספרת על תרגיל שהכותרת שלו הייתה "היום המושלם שלי".

"באתי להקריא את מה שכתבתי ולא יכולתי. בת אחרת הקריאה את זה ואני התחלתי לבכות. בכיתי בגלל ההרגשה שרוב הסיכויים שלא יהיה טוב". בת אל ניסים: "אנשים בוגרים יותר שלמים עם עצמם". מוסל: "תיאטרון הוא המקום הכי חשוב בעולם. הסיפור האישי שלך הוא הכוח שלך. התרגילים בנויים כך שהתלמידים יביאו את עצמם, ולשמחתי הם באמת מביאים את עצמם עד הסוף".

"בקושי הייתי מדברת עם בנים ועכשיו הביטחון העצמי שלי עלה", מספרת הודיה כהן, המשחקת את מלכת הכיתה הגנדרנית והמאופרת. גם בחיים האמיתיים היא מגלה שבעבר לא עזבה את הבית בלי איפור, אבל ההצגה נתנה לה ביטחון לשנות את זה. "עם הזמן הבנת שאיפור וכל הדברים מסביב הם לא הכול בחיים". "צריך הרבה משמעת בתיאטרון", מבהיר מוסל. "לזכור טקסט, לזכור את המיקום על הבמה, לא לצחוק. אלו דרישות גבוהות, אנחנו עושים כאן תיאטרון פרופר. גם כשאתה מוצף רגשית אתה צריך לדעת להמשיך עם זה הלאה".

הולכת הביתה לבכות

במשפחות לא תמיד קיבלו את התהליך בהבנה, ורק כשראו את ההצגה לראשונה הבינו מה בעצם קורה בפעילות הסטודיו.

"בבית אני לא מדברת הרבה", מסבירה אחת הבנות. "אני יושבת בחדר שקטה ולפעמים ההורים שלי מופתעים שאני בכלל בבית ואומרים שחשבו שאני בחוץ. אחרי שהם ראו אותי מופיעה בהצגה הם היו המומים. אמא שלי אמרה שעל הבמה היא ראתה אותי בפעם הראשונה מתנהגת באופן טבעי".

צילום: אילן בשור

"גיליתי את עצמי". שדאור בהופעה

יאיר מוסל:
"זו עבודה עם משמעת. לזכור טקסט, לזכור את המיקום על הבמה, לא לצחוק. גם כשאתה מוצף רגשית, עליך להמשיך הלאה"

"סגנית המנהל הגיעה לצפות בהצגה שלנו", מספרות הנערות. "אחרי ההצגה שאלנו מה דעתה, והיא אמרה שהיא לא יכולה לענות, כי היא הולכת קודם כול הביתה כדי לבכות".

« ואיך החברים הגיבו? »

דוד: "התלהבו. באו אליי חברים טובים, ואמרו שהם לא הכירו אותי ככה. גם אני גיליתי את עצמי, הפסקתי להתבייש".

"לי היה ממש קשה", אומרת דיגמי. "אני מעדיפה להופיע מול אנשים שאני לא מכירה בכלל מאשר מול אנשים שאני מכירה. הלב שלי פעם בטירוף כשהופעתי מול החברים".

ההצגה עלתה לראשונה לפני מספר שבועות ותעלה שוב בתחילת אפריל. חברי הקבוצה מספרים שהם אוהבים את המשחק והיו רוצים להמשיך בתחום אבל לא רואים איך תהליך כזה מתממש. "אני דתייה ולכן אני לא יכולה להרשות לעצמי להיות שחקנית", אומרת בת אל, "זה יותר מדי פרובוקטיבי. המשפחה גם לא תקבל את זה. בהצגה הזאת זה רק נוער ומקבלים את הקטע של הדת, אבל בחיים האמיתיים זה אחרת".

"אין כסף בתחום", מוסיפה דיגמי, "ובלי קשרים אי אפשר להתקדם. זה לא שאני רק חומרית, הייתי שמחה להמשיך בתחום אבל זה לא נראה לי הגיוני".

הודיה: "כמו שלא ידעתי בעבר שאגיע בכלל לכאן, אני לא יודעת מה יהיה הלאה. לאן שהחיים שלי ייקחו אותי, לשם אני אלך".

« מה יקרה אחרי שההצגה תרד? תתגעגעו? »

"זה יבא כשזה ייגמר. עם הזמן הפכנו להיות כמו משפחה ויש בינינו קשר טוב. הרגשנו ריקנות בתקופה שלא הגענו לחזרות, אבל נמשיך לשמור על קשר דרך הוואטסאפ". ■

